

Информация, анализ и мерки по БДП и на транспортната инфраструктура в близост до училището.

Въведение

Един от приоритетите на съвременното общество е осигуряване на безопасността на децата – участници в движението по пътищата. Той е свързан с опазване на живота и здравето на децата и учениците днес и с подготвянето им като дисциплинирани и отговорни участници в движението в бъдеще. Възпитанието и обучението по безопасно движение трябва да доведе до развитие и усъвършенстване на защитните механизми на децата - участници в пътното движение. Неговата роля е създаването на определен начин на мислене и поведение, които осигуряват както личната безопасност, така и сигурността на всички участници в движението.

Информация, анализ и мерки по БДП

По данни от доклад на европейско ниво, през изминалите десетилетия безопасността на пътя се подобрява значително, но въпреки това броят на смъртните случаи и нараняванията все още е твърде висок.

Държавно-обществената консултативна комисия (ДОКК) по проблемите на безопасността на движението по пътищата констатира, че смъртността по пътищата на нашата страна следствие на пътнотранспортни произшествия по показателя убити на 1 милион жители е най-висока в сравнение със страните членки на Европейския съюз. Показателят 99 убити на 1млн.жители превишава над 3 пъти показателите в страни като Швеция, Холандия, Англия, Дания и др. Травматизмът по пътищата е отражение на състоянието на основните фактори определящи безопасността на движението по пътищата, като поведението на участниците в движението, пасивната и активна безопасност на пътната инфраструктура, активната и пасивна безопасност и техническата изправност на автомобилния парк, качеството на оказваната долекарска и специализирана медицинска помощ на пострадалите от произшествията. Сравнявайки състоянието на тези основни фактори в нашата страна с тези в европейските страни с висока степен по безопасност се установяват сериозни различия, превишаващи значително различията в показателите за смъртност.

Според информация на МВР за периода от 01.01.2020 г. до 31.08.2020 г. на територията на страната са настъпили **3712** ТПТП, при които са загинали **269** и са ранени **4654** участници в движението по пътищата. Спрямо същия период на 2019 г. ТПТП през 2020 г. са по-малко с -627, загиналите са по-малко със -117, а ранените – по-малко с -870 (за периода на 2019 г. – **4339/386/5524**). Само през месец август 2020 г. при 675 ТПТП са загинали 51 и са ранени 858 участници в движението по пътищата, като спрямо месец август 2019 г. ТПТП са с -90 по-малко (765 за периода на 2019 г.), загиналите – с -16 по-

малко (67 за периода на 2019 г.), а ранените – със -152 по-малко (1010 за периода на 2019 г.).

През осемте месеца на 2020 г. **най-много ТПТП** са настъпили на територията на **ОДМВР – Пловдив (469), СДВР (407) и ОДМВР – Варна (381)**. Броят на ТПТП е **най-малък** на територията на **ОДМВР – Ямбол (25), Търговище (40) и Перник (42)**. Най-голям е броят на загиналите при ТПТП на територията на СДВР (22), ОДМВР – Стара Загора (21) и **Пловдив (19)**. Броят на **загиналите** при ТПТП е **най-малък** на територията на ОДМВР – Перник и Смолян (по 2), Кърджали и Ямбол (по 3) и Кюстендил (4). Информацията за настъпилите произшествия и пострадалите участници в движението по пътищата през осемте месеца на 2020 г. не се счита за окончателна, тъй като данните са динамични и се променят с въвеждането и снемането от отчет на ТПТП, загинали и ранени.

Във връзка със системата за организация и управление на дейностите, свързани с възпитанието и обучение по безопасност на движението по пътищата (БДП) в системата на предучилищното и училищното образование, утвърдена със Заповед № РД09-1289/31.08.2016 г. на Министерски съвет за приемане на интегриран подход “Безопасна система с визия нула загинали и тежко ранени” 2019 г., обучението по безопасност на движението трябва да започне още в най-ранна възраст на детето и да го съпътства през цялото му развитие.

Според Стратегията за безопасност на движението по пътищата „Безопасна система с визия нула загинали и тежко ранени“, съгласно Решение № 16/ 17.01.2019 г. на Министерския съвет, уменията на учениците за тяхната безопасност на пътя се разделят на:

1. **Умения за защита** – на сензомоторно равнище:
  - възприемане и различаване на цветове, форми, движение, скорост;
  - различаване на шумове от превозни средства, посоката от която идва шумът, разстоянието, на което е източникът му;
  - двигателни умения, насочени към приемане на оптимално количество информация – движения на главата и тялото, определяне посоките “ляво-дясно”, “горе-долу”;
2. **Интелектуални умения** – базирани на познаването на правилата за движение на пешеходци и велосипедисти:
  - ориентиране в реална пътна ситуация;
  - анализиране и оценяване на различни форми на поведение в дадена пътна ситуация;
  - умение за анализ на собственото поведение, като пешеходец, велосипедист или шофьор;

Анализ

При анализиране на пътнотранспортните произшествия се установява, че в по-голямата си част те са предотвратими. Тръгвайки по веригата от събития довели да тежка катастрофа се установява, че някъде тази верига е могло да бъде прекъсната, за да не се повтарят едни и същи събития, при които загиват хора. Съгласно Стратегията за безопасност на движението основните правила за безопасно движение на пътя, които учениците трябва да спазват са:

- да се движат по вътрешната част на тротоара, колкото се може по-далеч от платното за движение.
- да се движат плътно вляво по улици без тротоар и срещу движението на насрещните автомобили.
- да преминават по пешеходната пътека с внимание, макар да имат предимство.

- да пресичат само на зелена светлина на светофара, като отново се огледат в двете посоки.
- когато пресичат – първо да се огледат наляво, после надясно и по средата на улицата пак наляво.
- никога да не пресичат улицата тичайки, между паркирани коли и пред спрял на спирка автобус.
- да не преминават пред и зад спряло превозно средство, защото нямат видимост.
- да не играят на пътното платно и по кръстовищата, а на определените за това места.
- да не излизат внезапно на уличното платно.
- да помнят, че на пътя има агресивни водачи на пътни превозни средства, които застрашават тяхната сигурност.
- да носят подходящо облекло при лошо време и в тъмната част от деня. Това ще увеличи шанса да бъдат забелязани навреме. Такова облекло е с ярки цветове и флуоресцентни елементи за през деня и отразителни елементи за нощта. Отразителни елементи се продават под формата на самозалепващи се ленти, които лесно могат да се прикрепят към дрехи.
- да не излизат на улицата с велосипед преди да са сигурни, че е изправен (звънец, спирачки, фар отпред и светлоотразител отзад) и го управляват отлично.
- да карат велосипед на разрешените за това места.
- да носят предпазна каска, когато карат велосипед.
- когато управляват велосипед трябва да знаят, че е опасно да се движат успоредно с друг велосипедист и близо до моторно превозно средство и да се държат един за друг.
- да се движат плътно в дясно на платното за движение и навреме да подават сигнал с ръка преди да завият или спрат.

Мерки по БДП:

1. Организиране на извънучилищна квалификация на учителите по БДП.
2. Осигуряване на учителите с ръководства и помагала по методика на обучението по БДП, необходими за всекидневната им работа.
3. Инициране на среща с представител от КАТ на тема: „Безопасното движение по пътя – индивидуален и национален проблем“.
4. Разширяване на формите на взаимодействие и партньорство с общинските и районните структури по безопасност на движението.
5. Участие в провежданите областни и общински кампании и инициативи, свързани с опазване на живота и здравето на децата и учениците в пътното движение, инициране и провеждане на прояви на училищно ниво.
6. Инициране на съпричастие на родителите и училищното настоятелство чрез търсене на нови форми за работа за намаляване на предпоставките за възникване на ПТП с участието на ученици.
7. Продължаване на положителната практика в началото на всяка учебна година в начален курс съвместно с родителите да става изготвяне и актуализиране на най-безопасния маршрут до училище от дома и обратно.
8. Периодично информиране на родителите и обществеността по въпроси, свързани с безопасността на движението, чрез теми разглеждани на родителските срещи.
9. Продължаване на положителната практика за изнесени уроци на близкото кръстовище със светофарна уредба и практически занятия в училищния двор.
10. Публикуване на информация на сайта на училището включваща анализ, мерки или справки за дейностите по БДП.

11. Популяризиране на добрите педагогически практики за обучение по безопасност на движението, чрез семинари, работни срещи на учителите по БДП.

12. Организиране на тематични изложби с рисунки и проекти на тема „Безопасно поведение на пътя“ в класните стаи и във фойето на училището.

13. Да се проучи възможността за осигуряване на засилено присъствие на органи на КАТ в часовете с най-интензивно преминаване на ученици и родители в района на училището – между 08:00- 12:00 ч. и 13:00 ч. и 18:00 и 19:00.

Транспортната инфраструктура в близост до

СУ „Константин-Кирил Философ“

Тази информация има за цел да се запознаят учителите, родителите и учениците със състоянието на инфраструктурата в близост до училището и да се инициира информиран дебат при определяне на приоритетите в начините на поведение при използването ѝ.

Пътните инциденти, които се случват около училищата и детските градини са едни от най-големите грижи за обществото. Този проблем предизвиква голяма доза тревога.

Много родители настояват за по-добра маркировка и пътна сигнализация в зоната около училищата и локациите, които привличат децата. Според редица статистики повечето пътни произшествия, които се случват с децата, са на места, които не са близо до училищата. Това показва, че добрата маркировка и пътни правила са ефективни. Спазването на общоприетите правила и пътна маркировка са допринасящ фактор за намаляването на риска в зоната около детските градини и училищата.

Родители, учители, пътни инженери, общината, шофьорите на превозни средства си поделят отговорността за детската безопасност по улиците. Както у дома, така и в училище, децата трябва да имат представа за основните правила, които да спазват, а шофьорите от своя страна да обръщат по-голямо внимание на сигнализацията и маркировката.

СУ „Константин-Кирил Философ“ е разположен ов сравнително оживената градска част на Пловдив, на улица „Г.Кондолов“ № 44А. Помещава се в две сгради-едната е предназначена за обучение на ученици от първи до четвърти клас, а другата- за ученици от пети до дванадесети клас. Сградата за начален курс е разположена на ул. ”Чорлу” 14, значително отдалечена от големите и натоварени улици.. То е обезпечено с трайна хоризонтална маркировка (пешеходна пътека тип „зебра“). Пред входа са монтирани метални заграждения, с цел да се предотврати внезапно изскачане на деца на улицата. Знаците целят да информират шофьорите за местата, където най-често пресичат деца и да предотвратят евентуални инциденти.

Локацията на сградата, предназначена за обучение на ученици от 1 до 4 до клас е с по- безопасна пътна инфраструктура. Пред училището няма оживени кръстовища и други конфликтни места. На тротоара пред входовете са монтирани метални заграждения. В непосредствена близост се намира и пешеходна пътека и пътна сигнализация.

При идване на училище или прибиране в къщи учениците следва да се движат по прилежащия тротоар, като особено внимание да се обръща при пресичането на улиците . Евентуални произшествия биха възникнали, ако учениците пресичат улица „Г.Кондолов“ не на пешеходната пътека в близост до сградата.

Изготвил: Ем.Белчева-
председател на УКБДП